

Podcastový špeciál predstavuje brožúru projektu Otvorená akadémia - Rómovia medzi nami

13.3.2026 - Martin Bystriansky | SAV

Na Slovensku žije približne 450-tisíc Rómov, no napriek tomu o ich každodenných skúsenostiach často vieme len málo. Diskusia o rómskych komunitách býva plná stereotypov, emócií a zjednodušení, ktoré zakrývajú komplexnú realitu života rómskej menšiny. V novej epizóde Vedeckého podcastu SAV sme v štúdiu privítali sociálnu psychologičku Barbaru Lášticovú z Ústavu výskumu sociálnej komunikácie SAV, v. v. i. a antropológa Andreja Beláka z Ústavu etnológie a sociálnej antropológie SAV, v. v. i. V rozhovore s Petrom Boháčom hovoria o protirómskom rasizme, každodenných skúsenostiach Rómov na Slovensku a o tom, prečo je integrácia rómskych komunít taká zložitá.

Značná časť slovenských Rómov žije vo vylúčených komunitách. Napriek tomu, že sa o integrácii hovorí desaťročia a mnohé projekty podporuje aj Európska únia, situácia sa mení len pomaly. Podľa vedcov je jedným z hlavných dôvodov hlboko zakorenený protirómsky rasizmus.

„Keď sa povie rasizmus, veľa ľudí si predstaví extrémne situácie alebo otvorenú nenávisť. V skutočnosti sa však veľmi často prejavuje v každodenných drobných situáciách, ktoré sa opakujú a vytvárajú pocit vylúčenia,“ vysvetľuje sociálna psychologička Barbara Lášticová.

Diskriminácia pritom nemusí mať vždy podobu otvoreného konfliktu. Často ide o nenápadné prejavy správania, ktoré sa opakujú v každodennom živote. „Stačí drobný signál – pohľad, poznámka alebo situácia, keď vám niekto dá plastový pohár namiesto bežného. Takéto malé gestá sa kumulujú a človek cíti, že nie je prijímaný ako rovnocenný člen spoločnosti,“ opisuje vedkyňa.

Antropológ Andrej Belák upozorňuje, že diskusia o rómskych komunitách býva často zjednodušená. „Veľmi radi hovoríme o vylúčenej menšine, ale menej už premýšľame nad tým, či problémom nie je aj vylučujúca väčšina,“ hovorí.

Podcast sa venuje aj otázke stereotypov, ktoré ovplyvňujú pohľad spoločnosti na Rómov, a tomu, ako vznikajú a prečo pretrvávajú. Vedci vysvetľujú, že predsudky majú často historické aj sociálne korene a nedajú sa odstrániť jednoduchými riešeniami.

Rozhovor vychádza z publikácie **Rómovia medzi nami**, ktorá vznikla v rámci projektu Otvorená akadémia. Jej cieľom je priblížiť verejnosti výsledky vedeckého výskumu a podporiť vecnú diskusiu o rómskej menšine na Slovensku.

Ako vznikajú stereotypy o Rómoch? Prečo sú predsudky také odolné voči zmene? A čo môže pomôcť zlepšiť vzťahy medzi majoritou a rómskou menšinou? Odpovede ponúka nová epizóda Vedeckého podcastu SAV.

Vedecký podcast SAV nájdete v podcastových aplikáciách PodBean, Apple Podcasts, na Spotify a na stránke www.podcasty.sme.sk. Rozhovor si môžete vypočuť aj priamo cez prehrávač vložený na konci textu alebo sledovať epizódu na YouTube kanáli Slovenskej akadémie vied.

Text a foto: Martin Bystriansky

https://www.sav.sk?doc=services-news&lang=sk&news_no=13469&source_no=20